

NAJBOLJ POGOSTA KRITIKA NAŠEGA DELA

Če terapevtsko ne obravnavamo otrokove družine, je terapevtsko delo s samim otrokom brez koristi. Socializacijski oziroma resocializacijski pristopi terapevtske kolonije na Rakitni so bili usmerjeni predvsem neposredno k otroku. Najbolj pogostne pomisleke in kritike našega dela bi lahko strnili v vprašanje: »Ali se sploh da doseči terapevtski uspeh pri otroku, ne da bi zdravili tudi njegovo družino?« in v trditvi: »Dokler terapevtsko ne obravnavamo otrokove družine, je terapevtsko delo z otrokom samim zaman.« Ljudje, ki zastavljajo takšna vprašanja in trditve se sklicujejo na socialno in čustveno odvisnost otroka od družine, navajajo zvezo med alkoholizmom staršev in psihosocialnimi motnjami pri otrocih in podobne dokaze, ki govorijo o nujnosti družinske terapije.

Naši odgovori na takšne pripombe so:

Skupinskega intenzivnega dela s starši otrok, ki so bili v koloniji, bi se prav radi lotili, vendar za to nismo imeli niti časa niti energije, niti ljudi, ki bi se s tem ukvarjali, ker nas je delo z otroki povsem zaposlilo.

Vsi otroci, člani terapevtske kolonije, so bili že prej obravnavani v psiholoških ali psihiatričnih ustanovah na klasičen način, ki je usmerjen predvsem k staršem in v mnogo manjši meri k otroku. Vendar takšna družinska obravnava ni privedla do omilitve otrokovih težav. Slepili bi se, če bi teoretično načrtovali zdravljenje večine ali vseh psihosocialno motenih družin, ker jih je preveč, in ker so mnoge od teh družin neodzivne ali slabo odzivne za terapevtske ukrepe, kakršne danes izvajamo.

Zaradi psihične plastičnosti otroka in njegove dovzetnosti za socialno-psihološke vplive ni opravičljivo čakati, da bi pritiski znotraj

družine ali zunanji socialni pritiski prisilili starše k sodelovanju v preventivnem ali v terapevtskem programu.

Otrok preživi izven okvira svoje družine veliko časa in v teh izvendružinskih urah in izvendružinskih prostorih vstopa v socialne interakcije, ki so zanj z vidika socializacije zelo pomembne. Izkušnje iz teh interakcij mu lahko pomagajo, da se delno razbremeni družinskih problemov, na primer alkoholizma staršev, da zavzame kritično stališče do vrednot staršev, da razvije lastne sposobnosti obvladovanja novih problemskih situacij, da vgrajuje nove pozitivne izkušnje v svojo osebnostno rast.

Socializacijsko dogajanje je interakcijski proces, v katerem socializator in socializirani vzajemno delujeta drug na drugega. Otrok torej ni pasiven predmet socializacije svojih staršev. Socializacijska dogajanja so sistemski procesi. Vplivati na otroka pomeni bolj ali manj vplivati na celoten družinski sistem.

Družina je, kot kaže, dokaj odporna na spremembe družbe. Celo socializacija otroka v tako imenovanih »normalnih« ali »zdravih« družinah največkrat ni zadostna ali ustrezna za hitro spreminjajoče se zahteve in življenjske okoliščine našega časa.